

Esmast nõu annab õpetaja

Kui lapsel on mure, mida ei õnnestu peresiselt lahendada, siis pöördu kõigepealt lapse **õpetaja** poole. Räägi oma tähelepanekutest ja vestlustest lapsega. Küsi, mida õpetajad on koolis või lasteaias märganud. **Arutage ühiselt**, kuidas saaksite last nii kodus kui ka lasteaias või koolis toetada.

Last, pere ja õpetajaid aitavad tugispetsialistid

Kui olete jõudnud järeltulele, et laps vajab professionaalset abi, siis võiks esmalt pöörduda oma lasteaias või kooli **tugispetsialistide** poole. Haridussüsteemis nimetatakse tugispetsialistideks logopeede, psühholooge, eripedagooge ja sotsiaalpedagooge, kes toetavad laste toimetulekut haridusteel.

Terviseprobleemiga tegeleb arst

Selleks, et haridusteel tekkinud probleemiga Rajaleidjasse pöörduda, ei ole vaja arstitõendit, näiteks ei pea laps enne õppenõustamise tulemist psühhiaatri juures käima. Kui nõustamisel selgub vajadus kaasata psühhiaater, suuname pere ise arsti poole.

Kui lapsel on lisaks hariduslikule erivajadusele (õpi-, käitumis- ja suhtlemisraskused) ka terviseprobleem, siis on esmaseks kontaktisikuks **perearst**, kes aitab otsustada, kas ja millise eriarsti abi on lapsel vaja, et määrata diagnoos ja ravi, taotlema puuet jms.

Lapse huvide eest seisab lastekaitse

Kui last ümbritsevad täiskasvanud (näiteks lapsevanemad omavahel või vanem ja kool omavahel) vajavad suhtluses abi, siis pöördu julgesti kohaliku omavalitsuse **lastekaitsetöötaja** poole. Lastekaitsetöötaja toetab peresid rasketel aegadel, aitab vanematel erinevate organisatsioonide ja spetsialistidega suhtlust koordineerida ning teha otsuseid lapse huvidest ja vajadustest lähtuvalt.

LAPSEVANEMALE

Minu lapsel on raskusi õppimise, käitumise või suhetega lasteaias, koolis või kodus.

Kust leida abi?

Edasist nõu pakub Rajaleidja võrgustik

Kui vanemad, kool või omavalitsus vajavad edasisi nõuandeid või erapooletut hinnangut, kuidas lapse toetamiseks tegutseda, saab pöörduda riiklikku õppenõustamise süsteemi – **Innove Rajaleidja võrgustiku** poole. Meie õppenõustajad selgitavad välja, mis lapse haridusteed takistab, ning annavad nõu, kuidas just Sinu lapse õpet ja kasvatust korraldada. See teenus on **perele tasuta**.

Vahel selgub nõustamise käigus, et lapsele sobiva haridustee korraldamiseks on vaja ametlikku otsust ehk haldusakti (näiteks: lasteaias sobitus- või erirühma määramiseks, koolimineku edasilükkamiseks, koolis lihtsustatud õppekava rakendamiseks). Sellise põhjalikult kaalutletud otsuse teeb kolmest Rajaleidja õppenõustajast koosnev kooliväline nõustamismeeskond.

- **SOTSIAALPEDAGOOG** aitab sotsiaalsete probleemide korral – näiteks kiusamise või käitumismure puhul, kui laps ei taha koolis käia, kui suhted vanemate, kaaslaste või õpetajatega on sassis, kui laps vajab abi erivajaduse või terviseprobleemiga toimetulekul.
- **ERIPEDAGOOG** aitab valida õppetöös raskustesse sattunud lapsele jõukohaseid õppemeetodeid, -materjale ja -keskkonda.
- **PSÜHHOLOOG** aitab vaimse tervise probleemide korral – näiteks kui lapsel on tekkinud muutused käitumises, söömisel, magamises või õpiedukuses, hirmud, meeleoluprobleemid (ärevus, kurvameelsus, viha, tundetuse jne), agressiivsus, koolist puudumine, konfliktid suhetes.
- **LOGOPEED** toetab lapse suulise ja kirjaliku kõne arengut.

Abivajavale lapsele **peab need teenused tasuta tagama kohalik omavalitsus**. Tavaliselt on iga lasteaias ja kooli juures oma tugispetsialistid. Vahel ei tööta nad otseselt lasteaias või koolis, vaid omavalitsuse loodud keskuses, kuid nad võtavad ikkagi lapsi vastu oma piirkonna lasteaiades ja koolides. Kuidas on korraldatud tugiteenused Sinu lapse lasteaias või koolis, saad küsida õpetajalt, direktorilt või omavalitsusest.

Lapsevanemale on Rajaleidja otsused soovituslikud, aga **haridusasutusele ja omavalitsusele kohustuslikud**. Näiteks: kui Rajaleidja kooliväline nõustamismeeskond on soovitanud lapsele õpet eriklassis, siis lapsevanema soovil peab kohalik omavalitsus selle võimaluse ka tagama.

Rajaleidja keskusesse saab **nõustamisaja broneerida** telefonil 735 0700 või veebilehel www.rajaleidja.ee.

Kiiret ja konfidentsiaalset tasuta nõu pakub Rajaleidja e-nõustaja, kellega saab suhelda tööpäeviti kell 10–14 Rajaleidja koduleheküljel all paremas nurgas avanevas vestlusaknas.